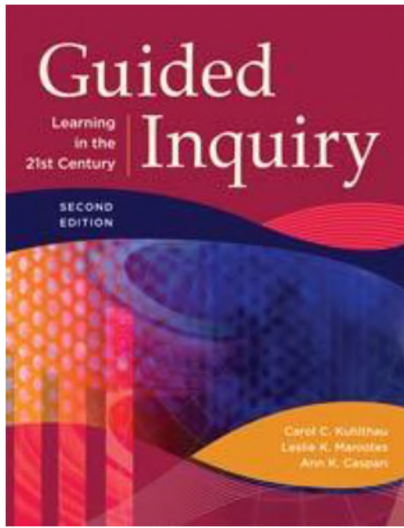

Tanıtım - Değerlendirme / Reviews

Kuhlthau, C. C., Maniotes, L. K. ve Caspari, A. K. (2015). *Guided inquiry: Learning in the 21st century* (2. bs.). Santa Barbara, CA: Libraries Unlimited. 254 s. ISBN: 978-1-4408-3381-6; eISBN: 978-1-4408-3382-3

Nermin Çakmak* ve Fatma Baysen**

Book Review

Guided inquiry: Learning in the 21st century

In the world, rich of information and its ease dissemination throughout the world by technological devices required individuals to gain new and efficient skills and knowledge, which in turn required new teaching approaches. Guided Inquiry (GI) is asserted as a method to enhance relevant knowledge and skills. Two lead authors in guiding individuals in this course are teachers and the librarians. The book under examine tried to present the fundamentals of GI to help teachers and librarians in the course to prepare students for the new era.

21. yüzyıl öğrencilerinden yaratıcı, yenilikçi, eleştirel düşünme, problem çözme, karar verme, öğrenmeyi öğrenme, bilişüstü öğrenme, iletişim, ortak çalışma, bilgi okuryazarlığı, bilgi ve iletişim teknolojileri okuryazarlığı, vatandaşlık gibi sayısız sorumluluk ve beceriye sahip olmaları beklenmektedir. Elbette ki dinamik ve hızlı bir şekilde gelişen günümüz bilgi çevresinde, öğrencilerin bu becerileri tek başlarına elde etmelerini beklemek haksızlık olur. Öğrenciler, böyle bir çevrede gereksinimleri olan bilgiyi sağlama ve elde ettiği bilgiyi nasıl değerlendireceği, öğreneceği ve yeni bilgi üreteceği konularında rehberliğe ihtiyaç duyarlar. Öğrencilerin bu becerileri kazanmalarında en önemli rehberler öğretmenler ve kütüphanecilerdir. Kitapta öğrencilerin günümüz dünyasına, hem gündelik hem de iş yaşamında başarılı olmalarını sağlayacak şekilde hazırlanmalarında/yetiştirilmelerinde öğretmenlere ve kütüphanecilere yardımcı olacak “Rehberli Araştırma-RA (Guided Inquiry-GI)” yaklaşımının temelleri sunulmaktadır.

* Dr. TMMOB Mimarlar Odası Kütüphanesi. e-posta: ncakmak73@gmail.com

Dr. Chamber of Architects of Turkey

** Yrd. Doç. Dr. Yakın Doğu Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi. e-posta: fatma.baysen@neu.edu.tr
Asst. Prof. Dr. Near East University Atatürk Education Faculty

Kitabın ilk basımının Kuhlthau, Maniotes ve Caspari tarafından 2007 yılında gerçekleştirilmesinden, 2015 tarihli bu ikinci basımına kadar dünyada pek çok şey değişmiştir. Özellikle bilgi teknolojileri ilerlemesini sürdürmüş ve günlük yaşamımıza daha fazla nüfuz eder olmuştur. Kitabın yazarlarına göre, değişmeyen şey, 21. yüzyıl bilgi çevresinde okulların dönüşüme gereksinimi olduğu baskısıdır. Yazarlar, kitabın 2007 yılındaki basımından sonra RA'yı okullarında kullanan öğretmenlerden, kütüphanecilerden ve okul yöneticilerinden geribildirim ve raporlar almışlardır. Bu raporlarda da okulların müfredatında 21. yüzyıl gereksinimleri doğrultusunda bir dönüşüm, değişim olması gerektiği vurgulanmıştır. Yazarlar bu raporlardan çok şey öğrendiklerini ifade etmişlerdir. İşte bu kitap böyle bir çevrenin gereksinimleri ve baskısı sonucu güncellenmiş ve Kuhlthau'nun (2004) *Seeking Meaning: A Process Approach to Library and Information Services* kitabıyla başlayan üçlü serinin son parçası olarak yayımlanmıştır. Bu üçlü serinin ikinci kitabı da 2012 yılında *Guided Inquiry Design: A Framework for Inquiry in Your School* adı ile yayımlanan rehber kitaptır. Bu rehber kitap RA'nın teorik alt yapısını açıklamanın yerine, RA'nın gerçek sınıf ortamı ve müfredatıyla nasıl bütünleştirilebileceğine ilişkin pratik uygulamaları kapsayacak şekilde tasarlanmıştır. Bu üçlü kitap serisi 21. yüzyıl okullarında öğrenme için, öğretmenlere ve kütüphanecilere RA'nın nasıl uygulanabileceğine ilişkin tam ve derinlemesine bir açıklama/tanımlama sağlar (s. xi).

RA ve kitap kütüphaneci, öğretmen ve alan dışı bir uzmanın iş birliği ve ortak çalışmasının ürünü olarak karşımıza çıkmaktadır. Burada bize göre vurgulanması gereken konulardan birisi disiplinlerarası iş birliğinin önemidir. Kitabın yazarlarından Carol C. Kuhlthau, Kütüphanecilik ve Enformasyon Bilimi alanında profesör ve okul kütüphanecisidir. RA'ya öğrencilerin bilgi arama süreci ve bilgi arama davranışları üzerine yaptığı araştırmaları ve bu alandaki deneyimiyle yön vermiştir. Leslie Maniotes, etkili öğretim koçu, müfredat tasarlama ve geliştirme alanında eğitimci ve danışmandır. RA'ya öğretmen, okul müdürü ve okul rehberi olarak deneyimini katmıştır. Kitabın üçüncü yazarı Ann K. Caspari de müze eğitimcisidir. RA'ya dışarıdan bir kaynak ve uzman olarak deneyimlerini aktarmıştır (s. xi).

RA, kitabın yazarları tarafından, “okul kültürünü işbirlikli araştırma ortamına çeviren bir öğrenme/öğretim yoludur” şeklinde tanımlanmıştır (s. 3). RA'nın ana kuramsal alt yapısı, Dewey, Bruner, Kelly, Vygostky ve Piaget gibi eğitim kuramcılarının yapılandırmacı öğrenme yaklaşımlarına dayanır. RA, Kuhlthau'nun *Bilgi Arama Süreci (BAS) - (Information Search Process-ISP)* ile ilgili çalışmaları ve Maniotes'in *Üçüncü Alan (Third Space)* kavramı etrafında temellenmiştir. Başlama, konu seçimi, ön araştırma, odak oluşturma, bilgi toplama ve tamamlama olmak üzere altı aşamadan oluşan Kuhlthau'nun *BAS* modelinde öğrencilerin araştırma süreçleri boyunca duygu, düşünce ve davranışları tanımlanmıştır. Kuhlthau'nun model üzerindeki çalışmaları boyunca öğrencilerin derinlemesine öğrenme ve kişisel anlamlandırmalarında kapsamlı bir rehberliğe (öğretmen, kütüphaneci vd.) ihtiyaç duydukları ortaya çıkmıştır. Örneğin, rehber olmaksızın öğrencilerin, kopyala yapıştır sonucunu doğuran daha az öğrenme ile sınırlı ve basit düzeyde bilgi topladıkları ve ödevlerini sundukları görülürken; rehberlik aldıklarında, öğrencilerin araştırma safhalarında yeni bilgiyi daha derinlemesine yapılandırdıkları ve kişisel anlamlandırmalarını ve becerilerini geliştirdikleri görülmüştür. Dolayısıyla RA, Kuhlthau'nun *BAS* çalışmalarının bulgularına dayanır ve öğrencilere araştırma süreçlerinin kritik noktalarında rehberlik sağlar (ss. 4-16).

RA'nın bir diğer çekirdek kavramı da daha önce belirtildiği gibi Maniotes'in *Üçüncü Alan* kavramıdır. Maniotes üçüncü alan olarak tanımladığı öğrenme çevresinin oluşturulmasının önemini ortaya koymuştur. Maniotes, öğrenenlerin okul dışı yaşamları ile öğrenme durumları öncesi tecrübelerinden biriktirdikleri öğrenmelerini birinci öğrenme alanı ve öğretim programını ise ikinci öğrenme alanı olarak ifade edip, bunların birbirlerinden ayrık olduklarına vurgu yapmıştır. Burada önemli olan bu iki alanın çakıştırılmasının/birleştirilmesinin yolunu bulmaktır. Bu iki alanın birleştiği, üçüncü alan, anlamlı ve kalıcı öğrenmenin gerçekleşmesini ifade eder. Bu noktada öğretmenlerin ve kütüphanecilerin temel görevi bu alanın olabildiğince sık oluşturulmasını sağlamaktır (s. 26).

RA'da öğrencilere zengin bilgi çevresinde gereksinimleri olan bilgiyi eleştirel olarak nasıl öğreneceklerini öğreten bir araştırma yaklaşımı kazandırmada *Öğrenme Ekibi (The Learning Team)* önemli bir rol oynar. Öğrenme ekibi ana takım ve genişletilmiş takım olmak üzere iki gruba ayrılır. Ana takım, RA'nın her bir aşamasını başından sonuna kadar birlikte tasarlayan ve araştırma süreçlerine rehberlik eden öğretmenlerden ve kütüphanecilerden oluşmaktadır. Genişletilmiş takımda ise gereksinim olduğunda ana takıma davet edilen uzmanlar ve okul yöneticileri yer almaktadır (s. 11).

Kitap üç ana ve 15 alt bölümden oluşmaktadır. Kitabın başında şekil listesi, önsöz ve giriş; sonunda da dört ek, kaynakça ve indeks yer almaktadır. Kitap, kolay okunacak ve anlaşılacak şekilde tasarlanmıştır. Her alt bölüme, Amerika Birleşik Devletleri'nde ve dünyanın farklı yerlerinde RA'yı kullanıp, kendi koşullarında dönüşüm ve başarı sağlayan öğrencilerin, öğretmenlerin, kütüphanecilerin ve okul müdürlerinin deneyim paylaşımlarına atıf yapılarak başlanmaktadır. Yine her alt bölümün sonunda derinlemesine düşünmeyi, anlamayı, tartışmayı ve deneyimin paylaşılmasını sağlamayı amaçlayan sorulara yer verilmiştir.

Birinci ana bölüm beş alt bölümden oluşmuştur ve bölümde RA'nın teorik alt yapısı ve nasıl tasarlandığı ele alınmıştır. Birinci alt bölümde RA'nın tanımı, önemi ve neden yeni bir yaklaşım olduğu; bilgi teknolojilerinin öğrenmemizi nasıl değiştirdiği; sorgulamanın/detaylı incelemenin öğrencilere faydası; RA'nın zengin bilgi çevresinde öğrenmenin nasıl öğrenileceğini ve derinlemesine öğrenmeyi gösteren bir araştırma yaklaşımı olduğu gibi konular ve ilgili diğer önemli kavramlar açıklanmıştır. İkinci alt bölümde RA'nın kuramsal alt yapısını oluşturan yapılandırmacı öğrenme yaklaşımı açıklanmıştır. Üçüncü alt bölümde RA'nın ana kavramlarından biri olan Maniotes'in *Üçüncü Alan* kavramı detaylı olarak ele alınmıştır. Yine RA'nın temellendiği bir diğer yaklaşım olan Kuhlthau'nun *BAS* modelinin geliştirilmesi ve aşamaları dördüncü alt bölümde ayrıntılı olarak açıklanmıştır. Beşinci alt bölümde ise Kuhlthau, Maniotes ve Caspari tarafından 2012 yılında *BAS* modeli temel alınarak oluşturulan *Rehberli Araştırma Tasarım Çerçevesi (Guided Inquiry Design Framework)* ele alınmış ve açıklanmıştır.

İkinci ana bölüm de iki alt bölümden oluşmuştur ve bölümde bilgi okuryazarlığının ne olduğu ve öğrencilere nasıl öğretilceğinin ve anlatılacağına öğretmenler açısından önemi açıklanmıştır. İkinci ana bölümde yer alan altıncı alt bölümde bilgi okuryazarlığının tarihsel gelişimi, öğrencilerin bilgi okuryazarlığı becerilerini edinmelerinin önemi ve bilgi okuryazarlığı becerilerinin kazandırılmasında okul kütüphanecilerinin rolü ve okul kütüphanelerinin etkisi üzerinde durulmuştur. Yedinci alt bölümde ise RA ile iç içe geçen kapsamlı bir bilgi okuryazarlığı müfredatının hazırlanması ve tasarlanması ile ilgili konuların açıklanmasına yer verilmiştir.

Kitabın üçüncü ve son ana bölümü de sekiz alt bölümden oluşmuştur ve bölümde RA'yı kullanmaya nasıl başlanacağı, değişimlere göre nasıl sürdürüleceği ve uygulanacağı hakkında yol haritası çizilmiştir. Bu bölümde RA'nın her bir kavramının önemi ve öğrenmenin nasıl değerlendirileceği ve ölçüleceği açıklanmıştır. Üçüncü ana bölümün sekizinci alt bölümünde araştırma için çeşitli ve zengin bilgi kaynaklarının kullanılmasının önemi açıklanmıştır. Bu bölümde kitabın yazarlarından Ann Caspari müzeciliğin nasıl öğrenildiğini ve nesneye dayalı öğrenmenin araştırmayı zenginleştirebileceğini paylaşmıştır. Dokuzuncu alt bölümde RA'nın tasarlanmasındaki ve uygulanmasındaki *Öğrenme Ekibi* yaklaşımı açıklanmıştır. Onuncu alt bölümde araştırma süreçlerinin her bir aşamasında kullanılabilen ve süreçlere rehberlik eden araçlar tanımlanmıştır. On birinci alt bölümde RA'nın etkinliğinin değerlendirilmesi ve ölçülmesi ile ilgili yaklaşımlar ve çeşitli ölçme teknikleri ele alınıp ayrıntılı bir biçimde açıklanmıştır. On ikinci alt bölümde ise RA'da öğrenmenin beş çeşidi (müfredat, bilgi okuryazarlığı, öğrenmeyi öğrenme, okuryazarlık yetkinliği, sosyal beceriler) ele alınmış ve bu yaklaşımların kullanılmasının öğrencilerde nasıl etkili olduğu belirtilmiştir. On üçüncü alt bölümde de RA'nın sosyal çalışmalar, matematik, fen bilimleri, psikoloji, sanat, dünya dilleri ve teknoloji gibi temel disiplinlerdeki müfredat standartlarının oluşturulmasında nasıl kullanılacağı ve öğretimi nasıl destekleyeceği anlatılmıştır. On dördüncü alt bölümde ise, on ikinci alt bölümde açıklanan RA'da öğrenmenin beş çeşidinde öğrencilerin eş zamanlı deneyimlerinin ve araştırma süreçlerinin derinlemesine nasıl değerlendirileceği örneklerle açıklanmıştır. Sonuncu alt bölüm olan on beşinci alt bölümde de RA'yı okullarında ve okul kütüphanelerinde kullanmak isteyen öğretmenlerin, kütüphanecilerin ve okul yöneticilerinin RA'ya nasıl başlayacakları ve yeni gelişmelere bağlı olarak nasıl sürdürecekleri açıklanmış ve RA'yı kullanarak 21. yüzyıl öğrenmesinin gerektirdiği dönüşümün sağlanmasının öğretmenlere, kütüphanecilere, okul yöneticilerine, öğrencilere, ailelere, işverenlere ve diğer ilgili vatandaşlara getirdiği yararları kapsamlı olarak anlatılmıştır.

Kitap öncelikle okullarını/kütüphanelerini 21. yüzyılın öğrenme koşullarına uygun biçimde dönüştürmek isteyen öğretmenlere, kütüphanecilere, okul yöneticilerine ve politika yapıcılara yararlı bir çerçeve sunabilir. Özellikle bilgi okuryazarlığı, kütüphane okuryazarlığı, araştırma süreçleri veya bilimsel araştırma ile ilgili RA programlarının yapılandırılmasında; 21. yüzyıl becerilerinin geliştirilmesini sağlayacak uygun müfredatın hazırlanmasında akademik kütüphanecilerin yanı sıra okul kütüphanecilerine ve öğretmenlere faydalı ve önemli bir rehber niteliğindedir. Fakat ilgili program ve müfredatın tasarlanmasında bu kitapla birlikte, serinin diğer iki kitabının da dikkate alınması önerilir. Bununla birlikte bu üçlü seri kitap ülkemizde Türkçe'ye çevrilerek, hem bilgi ve belge yönetimi bölümlerinde bilgi okuryazarlığı, araştırma yöntemleri ve bilgi arama davranışları derslerinde hem de diğer bölümlerdeki bilimsel araştırma yöntemleri dersinde ders kitabı olarak kullanılabilir. Ayrıca, bu üçlü kitap serisi eğitim bilimleri alanında program oluşturma ve müfredat geliştirme konularında çalışan eğitimcilere ve araştırmacılara önemli bir bilgi alt yapısı sunar. Sonuç olarak kitapta RA'nın disiplinlerarası iş birliğine olanak vermesi ve bu yönde de rehberlik görevini üstlenmesinin vurgulanması kitaba ayrı bir değer katmaktadır.

Kaynakça

- Kuhlthau, C. C. (2004). *Seeking meaning: A process approach to library and information services*. Westport, Conn.: Libraries Unlimited.
- Kuhlthau, C. C., Maniotes, L. M. ve Caspari, A. K. (2007). *Guided inquiry: Learning in the 21st century*. Westport, Conn.: Libraries Unlimited.
- Kuhlthau, C. C., Maniotes, L. M. ve Caspari, A. K. (2012). *Guided inquiry design: A framework for inquiry in your school*. Santa Barbara, California: Libraries Unlimited.